

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen ajoneuvojen katsastusten ja rekisteröintien järjestämistä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 113/1998 vp ajoneuvojen katsastusten ja rekisteröintien järjestämistä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Eduskunta, jolle

liikennevaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 12/1998 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ajoneuvojen katsastusluvista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tämän lain tarkoituksena on ajoneuvojen katsastustoiminnan avulla edistää liikenneturvallisuutta ja vähentää ajoneuvojen aiheuttamia ympäristöhaittoja sekä edistää katsastuspalvelujen saatavuutta.

Tätä lakia sovelletaan niihin, jotka hakevat toimilupaa ja harjoittavat sen nojalla ajoneuvojen katsastusta, sekä niihin, jotka antavat katsastustoiminnassa edellytettävää lisäkoulutusta.

2 §

Toimiluvan alaiset tehtävät

Ajoneuvojen katsastuksia saa suorittaa vain se, jolle on myönnetty tässä laissa tarkoitettu toimilupa.

Ajoneuvojen tyyppikatsastuksiin ja EY-tyyppihyväksyntöihin ei voida myöntää toimilupaa.

Asetuksella voidaan säätää, että katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle toimilupa on myönnetty.

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa tulee myöntää hakijalle, joka on luotettava, asiantunteva, vakavarainen ja riippumaton. Hakijan on kyettävä myös varmistamaan toiminnan riittävän korkea laatu ja asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu sekä huolehtimaan asianmukaisesta tietosuojasta.

Toimilupaa ei myönnetä, jos hakemuksesta tai olosuhteista muuten käy ilmi, että hakemukseen liittyvät järjestelyt on tehty toimiluvan edellytyksistä annettujen säännösten kiertämiseksi.

Toimilupaa ei myönnetä virastolle, laitokselle eikä oppilaitokselle, joka on valtion, kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämä.

Toimiluvan hakijan tulee olla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai yhteisö, jonka kotipaikka, keskushallinto

tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella.

4 §

Hakijan luotettavuuden arviointi

Toimiluvan hakijaa voidaan pitää luotettavana, jos hakija, toiminnasta vastaava tai katsastuksia suorittava henkilö, yhtiömuodossa toimivan hakijan hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, yhtiömies tai muussa määräävässä asemassa oleva ei ole toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton katsastustoiminnan harjoittajaksi ja katsastuksia suorittavaksi henkilöksi. Kukaan edellä mainituista ei saa olla tuomittu ainakaan:

1) vakavasta ajoneuvojen katsastusta, rekisteröintiä tai verotusta taikka kirjanpitoa tai varainhallintaa koskevien säännösten rikkomisesta rangaistukseen, ellei Ajoneuvohallintokeskus toisin harkitse; eikä

2) viiden viimeisen vuoden aikana vankeusrangaistukseen, tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan katsastustoimintaa tai suorittamaan katsastuksia.

5 §

Hakijan asiantuntemus

Toimiluvan hakija katsotaan asiantuntevaksi, jos katsastustoimipaikkaa varten on ilmoitettu pätevä katsastustoiminnasta vastaava henkilö.

Pätevyyden osoituksena katsastustoiminnasta vastaavalta henkilöltä edellytetään peruskoulutuksena vähintään teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan soveltuvan teknikkotason tutkinnon suorittamista. Lisäkoulutuksena edellytetään toimiluvan laajuutta vastaavaa vuosikatsastuskoulutusta (*katsastajantutkinto*) ja erikoiskoulutusta sekä niihin liittyvää käytännön kokemusta ja ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettua, määrääjain toistuvaa täydennyskoulutusta.

6 §

Hakijan riippumattomuuden arviointi

Toimiluvan hakijaa voidaan pitää riippumattomana, jos hakija tai hänen palvelukses-

saan oleva ei harjoita tai ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa siihen, joka harjoittaa:

1) ajoneuvojen tai niiden osien tai varusteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia, korjausta tai huoltoa;

2) vakuutustoimintaan liittyvää ajoneuvojen vahinkotarkastustoimintaa; tai

3) luvanvaraista liikennettä.

Toimiluvan hakija ei saa myöskään olla riippuvuussuhteessa 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavien muodostamaan järjestöön.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna riippuvuussuhteena ei pidetä luvanvaraiseen toimintaan tarvittavien tilojen ja laitteiden vuokrausta mainituissa momenteissa tarkoitettua toimintaa harjoittavalta tai harjoittavalle.

7 §

Toimiluvan laajuus

Toimilupa myönnetään hakemuksen perusteella katsastuslajin mukaan seuraavasti rajoitettuna:

1) vuosikatsastukset; tai

2) kaikki katsastuslajit tyyppikatsastusta ja EY-tyyppihyväksyntää lukuun ottamatta.

8 §

Toimiluvan hakeminen

Toimilupahakemukseen on liitettävä:

1) yhtiömuodossa toimivalta hakijalta kaupparekisteriote ja selvitys omistussuhteista;

2) ilmoitus kunnasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;

3) selvitys siitä, miten hakija varmistaa toimintansa riittävän korkean laadun ja asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun;

4) ilmoitus katsastustoiminnasta vastaavasta henkilöstä;

5) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet tieliikenteen tietojärjestelmään ja miten hakija tulee huolehtimaan asianmukaisesta tietosuojasta;

6) selvitys siitä, miten toimitilat, laitteet sekä henkilöstö ja muut 4 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden täyttävät hakemuksen mukaisen toiminnan vaatimukset; sekä

7) Ajoneuvohallintokeskuksen mahdollisesti edellyttämä muu selvitys.

12 §

Toiminnan aloittaminen

9 §

Toimiluvan myöntäminen

Ajoneuvohallintokeskus myöntää toimiluvan enintään viiden vuoden määräajaksi hakijalle, joka täyttää 3—6 §:ssä säädetty edellytykset ja esittää 8 §:ssä mainitut selvitykset. Toimiluvan myöntämisestä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa ehtoja, joilla toimilupa myönnetään. Toimilupa myönnetään katsastustoimipaikkakohtaisena.

10 §

Katsastuksia suorittavan henkilön pätevyysvaatimukset

Katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään peruskoulutuksena vähintään teknillisen oppilaitoksen autotekniikan opintolinjan tai vastaavan soveltuvan teknikkotason tutkinnon suorittamista. Lisäkoulutuksena edellytetään henkilön katsastustehtäviä vastaavaa vuosikatsastuskoulutusta (*katsastajan-tutkinto*) ja erikoiskoulutusta sekä niihin liittyvää käytännön kokemusta ja ammattitaidon säilyttämiseksi tarkoitettua, määräajoin toistuvaa täydennyskoulutusta.

11 §

Toimipaikan tilat

Toimipaikan tilojen tulee olla sellaiset, että katsastukset voidaan suorittaa niissä asianmukaisesti säästä riippumatta. Erillään olevien kevyen ja raskaan ajoneuvokaluston katsastukseen käytettävien tilojen tulee sijaita toistensa läheisyydessä siten, että katsastustoiminnasta vastaavalla henkilöllä on tosiasiainen mahdollisuus vastata toimipaikan katsastustoiminnasta.

Toimitilojen välittömässä läheisyydessä tulee olla kevyen ajoneuvokaluston koeajoon soveltuva, muulta liikenteeltä suljettu koeajorata.

Toimiluvan mukainen katsastustoiminta voidaan aloittaa sen jälkeen, kun Ajoneuvohallintokeskus on:

1) todennut toimiluvan haltijan toimitilat 11 §:n mukaisiksi ja katsastustoimintaan soveltuviksi;

2) hyväksynyt toimiluvan haltijan katsastuslaitteet luvan mukaiseen toimintaan soveltuviksi;

3) todennut toimiluvan haltijan yhteydet tieliikenteen tietojärjestelmään asianmukaisiksi;

4) todennut toimiluvan haltijan henkilöstön pätevyyden luvan mukaisiin tehtäviin; ja

5) todennut toimintaan liittyvien olosuhteiden muutenkin vastaavan luvan mukaisen toiminnan edellyttämiä vaatimuksia.

Jollei toimiluvan mukaista katsastustoimintaa ole aloitettu kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä, toimilupa raukeaa. Ajoneuvohallintokeskus voi erityisestä syystä pidentää määräaika.

13 §

Tasapuolisuus

Toimiluvan haltijalla on velvollisuus vastaanottaa ja suorittaa jokaisen sitä haluavan asiakkaan ajoneuvon katsastus säännösten ja toimilupansa mukaisesti.

Toimiluvan haltijan on järjestettävä toimintansa siten, etteivät muut seikat kuin ajoneuvon kuntoon ja muuhun määräystenmukaisuuteen liittyvä arviointi voi vaikuttaa katsastuksen lopputulokseen.

Ajoneuvojen katsastukset on suoritettava ajoneuvon merkistä, mallista, käyttöönottoajankohdasta ja muista vastaavista seikoista riippumatta.

Toimiluvan ja koulutusoikeuden haltijoiden on toiminnassaan soveltuvin osin noudatettava kielilain (148/1922) säännöksiä.

14 §

Esteellisyys

Katsastuksia suorittavaan henkilöön sovelletaan toimiluvan alaisissa tehtävissä, mitä

hallintomenettelylain (598/1982) 10 ja 11 §:ssä säädetään virkamiehen esteellisyydestä.

15 §

Sivutoimipiste

Ajoneuvohallintokeskus voi antaa toimiluvan haltijalle poikkeustapauksessa oikeuden perustaa katsastustoimipaikalta hoidettavan sivutoimipisteen, jos seudun katsastuspalvelujen tarjonta muutoin jää puutteelliseksi. Sivutoimipisteessä katsastetaan vain ajoneuvoja, joiden kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia. Muutoin sivutoimipistettä koskevat soveltuvin osin katsastustoimipaikkaa koskevat säännökset.

Katsastuspalvelujen tarjonnan puutteellisuutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin suunnitellun sivutoimipisteen etäisyys 7 §:n mukaisesta katsastustoimipaikasta sekä seudun tyypilliset asiointimatkat ja katsastusvelvollisuuden alainen ajoneuvokanta.

Ajoneuvohallintokeskuksen on peruutettava toimiluvan haltijan oikeus sivutoimipisteeseen päättymään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun 7 §:n mukainen katsastustoimipaikka on aloittanut seudulla toimintansa.

16 §

Toimiluvan uusiminen

Toimiluvan uusimista koskevaan hakemukseen on soveltuvin osin liitettävä 8 §:ssä tarkoitetut asiakirjat.

Hakemusta ratkaistaessa on luvan myöntämisen edellytysten lisäksi otettava huomioon, onko katsastustoimintaa harjoitettu luvan mukaisesti ja muutoin asianmukaisesti. Ajoneuvohallintokeskus voi ennen hakemuksen ratkaisemista suorittaa 12 §:ssä tarkoitetut, toiminnan aloittamiseen liittyvät toimenpiteet, jos se katsoo niiden suorittamisen tarpeelliseksi.

Jos luvan uusimista koskeva hakemus on pantu vireille viimeistään kolme kuukautta ennen toimiluvan viimeistä voimassaolopäivää, uusittavan luvan nojalla saa harjoittaa katsastustoimintaa siihen saakka, kun asia on ratkaistu.

17 §

Katsastustoiminnan päättyminen

Katsastustoimipaikan toiminnan keskeytyessä tai päättyessä toimiluvan haltijan on toimitettava katsastuksen suorittamiseen välittömästi liittyvät asiakirjat ja lomakkeet Ajoneuvohallintokeskukselle sen pyynnöstä.

18 §

Koulutuksen antaja

Katsastustoiminnasta vastaavien ja katsastuksia suorittavien henkilöiden koulutusta antavat Ajoneuvohallintokeskuksen hyväksymät yhteisöt. Koulutusoikeus annetaan määräajaksi hakijalle, jolla katsotaan olevan edellytykset koulutuksen antamiseen ja jolla on Ajoneuvohallintokeskuksen hyväksymä koulutustoiminnasta vastaavan henkilö. Koulutusoikeutta koskevassa päätöksessä voidaan asettaa ehtoja, joilla koulutusoikeus myönnetään.

Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa oikeuden koulutuksen antamiseen määräajaksi tai kokonaan, jos:

a) yhteisöllä ei ole enää edellytyksiä koulutuksen antamiseen;

b) koulutuksesta annettuja säännöksiä tai koulutusoikeuden antamisen yhteydessä asetettuja ehtoja ei ole noudatettu; tai

c) koulutusta ei muutoin ole hoidettu asianmukaisesti.

Ajoneuvohallintokeskus voi antaa yhteisölle oikeuden yksittäisen täydennyskoulutustilaisuuden järjestämiseen. Tällaisen tilaisuuden järjestäjää koskee soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään koulutusoikeuden hakijasta ja koulutusoikeuden myöntämisestä.

Ajoneuvohallintokeskus voi tarvittaessa antaa erikois- ja täydennyskoulutusta.

19 §

Koulutukseen liittyvät kokeet

Katsastajantutkinnon loppukokeita lukuun ottamatta koulutuksen antaja järjestää asianomaisen ministeriön, jäljempänä ministeriö, säättämät kokeet. Kokeen järjestäjä antaa todistuksen hyväksytysti suoritetusta kokeesta.

Kokeiden sisällöstä ja niiden valvonnasta säädetään ministeriön päätöksellä.

20 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Ajoneuvohallintokeskus.

Toimiluvan haltijan on pyynnöstä annettava Ajoneuvohallintokeskukselle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten sekä luvanhaltijalle asetettujen yleisten edellytysten ja katsastustehtävien hoitamisen laadun selvittämiseksi tarvittavat tiedot mukaan lukien tarvittavat tiedot luvanhaltijan kirjanpidosta, varainhallinnasta, hallinnosta, tilojen ja laitteiden vuokrauksesta sekä katsastuksia suorittavista henkilöistä ja harjoitetusta katsastustoiminnasta. Koulutusoikeuden haltijan on pyynnöstä annettava Ajoneuvohallintokeskukselle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten sekä koulutusoikeuden haltijan edellytysten ja koulutuksen laadun selvittämiseksi tarvittavat tiedot mukaan lukien tiedot koulutusta antavista henkilöistä ja annetusta koulutuksesta.

Toimiluvan ja koulutusoikeuden haltijan on viipymättä ilmoitettava toiminnasta vastaavien henkilöiden vaihdoksista sekä muista toimintaa koskevista merkittävistä muutoksista Ajoneuvohallintokeskukselle. Toimiluvan haltijan on ilmoitettava lisäksi omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista.

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus tehdä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tarvittavia tarkastuksia paikoissa, joissa harjoitetaan toimiluvan alaista toimintaa. Toimiluvan haltija on velvollinen järjestämään olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan tehdä.

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

21 §

Toimenpiteet puutteiden johdosta

Ajoneuvohallintokeskuksen on peruutettava toimilupa määräajaksi tai kokonaan, jos:

- 1) toimiluvan haltija ei ylläpidä katsastus-

toimipaikalla säännöllistä ajoneuvojen katsastustoimintaa tai lopettaa kyseisen toiminnan;

- 2) toimiluvan haltija ei enää täytä toimiluvan saannin edellytyksiä;

- 3) toimiluvan haltija on asetettu konkurssiin; tai

- 4) toimiluvan haltija tai määräävässä asemassa oleva luvanhaltijan edustaja on määrätty liiketoimintakieltoon.

Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa toimiluvan tai antaa luvanhaltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen, jos:

- 1) katsastuksessa on hyväksytty liikenteessä käytettäväksi ajoneuvoja, jotka eivät ilmeisen selvästi ole olleet säännösten mukaisia; huomautus ja kirjallinen varoitus voidaan kuitenkin antaa, jos on hyväksytty yksikin ajoneuvo, joka ei ole ollut säännösten mukainen;

- 2) katsastuksessa ensimmäisellä kerralla hylättyjen ajoneuvojen suhteellinen osuus perusteettomasti poikkeaa merkittävästi yleisestä valtakunnallisesta tasosta;

- 3) katsastuksessa on laiminlyöty ajoneuvojen verotukseen liittyvää valvontaa tai muutoin jätetty suorittamatta tehtävä, joka on erikseen säädetty suoritettavaksi katsastuksen yhteydessä;

- 4) toiminnassa on rikottu 13 §:ssä säädettyä tasapuolisuusvaatimusta tai muuta tässä laissa säädettyä vaatimusta;

- 5) luvan haltija rikkoo toimiluvalla ministeriön päätöksessä säädettyjä tai lupaehdoissa asetettuja vaatimuksia; tai

- 6) toimiluvan haltijan kirjanpito, varainhallinta tai hallinto eivät täytä toiminnalta vaadittavia edellytyksiä.

Jos on ilmeistä, että katsastustoiminnassa on olennaisia puutteita tai väärinkäytöksiä, Ajoneuvohallintokeskus voi väliaikaisesti kieltää luvanhaltijan katsastustoiminnan harjoittamisen sekä tarvittaessa estää tieliikenteen tietojärjestelmän tietojen käytön ja tietojen tallettamisen tietojärjestelmään. Väliaikainen kieltäminen on voimassa, kunnes toimiluvan peruuttamista koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 1 tai 2 momentin nojalla. Asia on ratkaistava ensi tilassa.

Toimiluvan peruuttamista, katsastustoiminnan väliaikaista kieltä ja tieliikenteen tietojärjestelmän tietojen käytön ja tietojen tallettamisen estämistä koskevia päätöksiä on noudatettava päätöksestä tehdystä valituksesta huolimatta.

22 §

Pakkokeinot

Jos tarkastuksessa tai muuten havaitaan, ettei katsastustoiminnassa käytettävä tila tai laite täytä tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä asetettuja oleellisia vaatimuksia, Ajoneuvohallintokeskus voi joko kieltää tilan tai laitteen käytön tai rajoittaa sen käyttöä.

Ajoneuvohallintokeskus voi asettaa 17 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen ja lomakkeiden toimittamisvelvollisuuden, 20 §:n 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden, 21 §:n 3 momentissa tarkoitetun kiellon ja tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai rajoituksen noudattamisen tehoteoksi uhkasakon. Uhkasakosta on voimassa, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään. Sitä, joka ei noudata tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua velvollisuutta, kieltä tai rajoitusta, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

23 §

Henkilörekisteritiedot

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja ajokorttirekisteristä toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsitteilyä sekä valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan 21 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden yhteydessä luovuttaa toimiluvan haltijalle.

24 §

Salassapitovelvollisuus

Toimiluvan haltija tai tämän palveluksessa oleva ei saa ilmaista sivulliselle tietoonsa tullutta 4 §:ssä tarkoitetun henkilön rikosta koskevaa tietoa, joka on saatu 23 §:n nojalla rikosrekisteristä tai ajokorttirekisteristä.

25 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa ajoneuvojen katsastuksia ilman asianmukaista toimilupaa, on tuomittava *virfavallan anastuksesta* siten kuin rikoslain (39/1889) 16 luvun 9 §:ssä säädetään.

Joka laiminlyö tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn ilmoituksen tekemisen tai tietojenantovelvollisuuden taikka estää tai haittaa 20 §:n 4 momentissa mainitun tarkastuksen tekemistä, on tuomitava *ajoneuvojen katsastusluvista annettujen säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Ajoneuvojen katsastuksia suorittavaa henkilöä pidetään rikoslain 2 luvun 12 §:n mukaisena virkamiehenä.

Rangaistus 24 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan.

26 §

Oikaisun hakeminen

Toimiluvan haltijan katsastusasiassa sekä koulutuksen antajan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta, jollei muualla laissa tai asetuksessa toisin säädetä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

27 §

Tarkemmat säännökset ja ohjeet

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella. Asetuksella säädetään lisäksi Ajoneuvohallintokeskuksen apuna toimivan koulutustoimikunnan asettamisesta.

Ministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä toimiluvan myöntämisen yleisistä edellytyksistä, katsastuksessa käytettävistä toimitiloista, tarkastuslaitteista ja koeajoradasta, katsastusten suorittamisesta toimipaikan ulkopuolella, katsastustoiminnan laatuvaatimuksista ja laadunvarmistuksesta, katsastustietojen merkitsemisestä ajoneuvorekisteriin, katsastusta koskevien asiakirjojen säilyttämisestä sekä yhteistyöstä viranomaisien kanssa.

Ministeriö antaa tarkempia säännöksiä koulutusoikeuden myöntämisestä, koulutuksen kestosta, tarkemmasta rakenteesta ja sisällöstä, koulutukseen liittyvästä käytännön kokemuksesta, kokeista, tutkinnoista ja valvonnasta, koulutuksesta annettavista todistuksista, koulutustoimikunnan tehtävistä sekä muista koulutukseen liittyvistä asioista.

Ajoneuvohallintokeskus voi antaa ohjeita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten soveltamisesta.

28 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen katsastus- ja rekisteröintitehtävien toimiluvista 18 päivänä joulukuuta 1995 annettu laki (1593/1995). Lain 22 §:n 5 momentti kumotaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantumista voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

29 §

Siirtymäsäännökset

1. Tällä lailla kumotun lain nojalla annetut säännökset jäävät edelleen voimaan kunnes niistä toisin säädetään tai päätetään.

2. Ennen tämän lain voimaantumista myönnetty katsastus- ja rekisteröintitehtävien toimiluvat ovat sellaisinaan voimassa luvassa määrätyn ajan. Luvan nojalla katsastuksia suorittaviin toimiluvan haltijoihin sovelletaan tätä lakia ja rekisteröintejä suorittaviin tällä lailla kumottua lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

3. Katsastus- ja rekisteröintitehtävien toimiluvan nojalla rekisteröintejä suorittavien oikeudet tietojen saantiin tieliikenteen tietojärjestelmästä ja tietojen tallentamiseen tietojärjestelmään määräytyvät tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain (819/1989) säännösten mukaisesti.

4. Jos katsastus- ja rekisteröintitehtävien toimiluvan haltija tekee Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annetun lain (/) 3 §:ssä tarkoitetun sopimuksen rekisteröintien hoitamisesta, hänen toimilupansa lakkaa rekisteröintien osalta olemasta voimassa, kun sopimus tulee voimaan.

5. Toimilupa, joka on myönnetty 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulle virastolle, laitokselle tai oppilaitokselle, voidaan uudistaa sen estämättä, mitä mainitussa momentissa säädetään.

6. Henkilön katsotaan täyttävän tämän lain voimaan tullessa katsastustoiminnasta vastaavalle henkilölle 5 §:ssä ja tämän lain nojalla säädettyt pätevyysvaatimukset, jos hän osallistuu säädettyyn täydennyskoulutukseen ja on toiminut:

a) lain voimaantumista edeltävän kahden viimeisen vuoden aikana toimiluvan laajuutta vastaavassa katsastustoimipaikassa katsastustoiminnasta vastaavana henkilönä vähintään kuusi kuukautta; tai

b) 1 päivästä marraskuuta 1998 alkaen ja tämän lain voimaan tullessa edelleen toimii toimiluvan laajuutta vastaavassa katsastustoimipaikassa katsastustoiminnasta vastaavana henkilönä.

7. Henkilön katsotaan täyttävän tämän lain voimaan tullessa katsastuksia suorittavalle henkilölle 10 §:ssä ja tämän lain nojalla säädettyt ammatitaitovaatimukset, jos hän osallistuu säädettyyn täydennyskoulutukseen ja on toiminut:

a) lain voimaantumista edeltävän kahden viimeisen vuoden aikana katsastustehtäviensä laajuutta vastaavissa katsastustehtävissä vähintään kuusi kuukautta; tai

b) 1 päivästä marraskuuta 1998 alkaen ja tämän lain voimaan tullessa edelleen toimii katsastustehtäviensä laajuutta vastaavissa katsastustehtävissä.

Laki

ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on edistää ajoneuvojen rekisteröintipalvelujen saatavuutta ja ajoneuvorekisterin ajantasaisuutta.

2 §

Rekisteröintitoiminta

Tässä laissa tarkoitetaan rekisteröintitoiminnalla ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen vastaanottoa, rekisteri-ilmoituksessa ilmoitetun tiedon merkitsemistä ajoneuvorekisteriin, rekisterikilpien ja -otteen luovuttamista sekä muita näihin liittyviä tehtäviä.

3 §

Rekisteröintitoiminnan järjestäminen

Ajoneuvohallintokeskus järjestää ajoneuvojen rekisteröintitoiminnan hankkimalla toimintaan tarvittavia palveluja niiden tuottajilta (*sopimusrekisteröijä*) ja hoitamalla tehtäviä tarvittaessa itse. Muiden viranomaisten rekisteröintitoiminnasta voidaan säätää erikseen.

Rekisteröintitoiminta on järjestettävä siten, että ajoneuvo on mahdollista ilman kohtuutonta vaivaa ilmoittaa rekisteriin säädettyssä ajassa koko maassa.

4 §

Sopimusrekisteröijän yleiset edellytykset

Sopimusrekisteröijän yleiset edellytykset ovat luotettavuus, asiantuntevuus ja vakavaisuus. Sopimusrekisteröijän on kyettävä myös varmistamaan toiminnan riittävän korkea laatu ja asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu sekä huolehtimaan asianmukaisesta tietosuojasta.

Sopimusrekisteröijällä tulee olla rekiste-

röintitehtävien hoitamisen kannalta riittävät tietoliikenneyhteydet ja muutoinkin riittävän korkea tietojärjestelmän taso.

Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus voidaan tehdä vain sellaisen yhteisön tai laitoksen kanssa, jonka kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella.

5 §

Sopimusrekisteröijän sekä rekisteröintejä suorittavan henkilön luotettavuuden arviointi

Palvelun tuottajaa voidaan pitää luotettavana, jos rekisteröintejä suorittava henkilö, sopimusrekisteröijä tai sen hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, yhtiömies taikka muussa määrävässä asemassa oleva ei ole toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton rekisteröintitoiminnan harjoittajaksi tai rekisteröintejä suorittavaksi henkilöksi.

6 §

Rekisteröintitoimintaa koskeva sopimus

Rekisteröintitoimintaa koskevassa sopimuksessa on sovittava ainakin:

1) sopimusrekisteröijän rekisteröintitoiminnan laajuudesta;

2) rekisteröintitehtäviä suorittavien henkilöiden riittävän ammattitaidon turvaavista menettelyistä;

3) rekisteröintitehtävissä edellytettävän tietosuojan osoittamisesta;

4) rekisteröintitehtävien valvonnasta ja muista keinoista, joilla Ajoneuvohallintokeskus voi varmistua tehtävien asianmukaisesta hoitamisesta;

5) sopimuksen irtisanomisesta tai purkamisesta yleensä ja erityisesti silloin, kun sopimusrekisteröijä ei enää täytä 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuja sopimusrekisteröijän yleisiä edellytyksiä; sekä

6) Ajoneuvohallintokeskuksen sopimusrekisteröijälle maksamasta korvauksesta ja muista ehdoista, joilla sopimusrekisteröijä hoitaa rekisteröintitoimintaa.

7 §

Rekisteröinnistä perittävä maksu

Sopimusrekisteröijän rekisteröintitoiminnasta peritään Ajoneuvohallintokeskukselle maksut, jotka määrätään siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

8 §

Hyvä hallintotapa

Sopimusrekisteröijän rekisteröintitoiminnassa on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) säädetään. Sopimusrekisteröijän palveluksessa olevaan rekisteröintejä suorittavaan henkilöön ei kuitenkaan sovelleta hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 kohtaa.

Sopimusrekisteröijän rekisteröintitoiminnassa on asiakirjojen julkisuudesta voimassa, mitä viranomaisten asiakirjojen julkisuudesta säädetään.

Sopimusrekisteröijän rekisteröintitoiminnassa on soveltuvin osin noudatettava, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa (232/1966) säädetään. Sopimusrekisteröijä ja Ajoneuvohallintokeskus voivat lähettää ajoneuvon rekisteriotteen tavallisena kirjelähteyksenä.

9 §

Kielilain säännökset

Sopimusrekisteröijän on toiminnassaan soveltuvin osin noudatettava kielilain (148/1922) säännöksiä.

10 §

Valvonta

Ajoneuvohallintokeskus valvoo sopimusrekisteröijän rekisteröintitoimintaa. Valvontaa varten Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus tehdä tarkastuksia sopimusrekisteröijän toimitiloissa ja saada tietoja rekisteröintitoimintaan liittyvistä asiakirjoista.

11 §

Henkilörekisteritiedot

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja ajokorttirekisteristä sopimusrekisteröijälle ja rekisteröintejä suorittavalle henkilölle asetettujen luotettavuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa sopimusrekisteröijälle.

12 §

Salassapitovelvollisuus

Sopimusrekisteröijä tai tämän palveluksessa oleva ei saa ilmaista sivulliselle tietoonsa tullutta, 5 §:ssä tarkoitetun henkilön rikosta koskevaa tietoa, joka on saatu 11 §:n nojalla rikosrekisteristä tai ajokorttirekisteristä.

13 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

14 §

Oikaisun hakeminen

Sopimusrekisteröijän rekisteröintiä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa ajoneuvojen rekisteröintitoimintaa ilman Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtyä sopimusta tai tässä laissa tai sen nojalla säädettyä oikeutta taikka suorittaa rekisteröintitoimenpiteitä, joihin mainittu sopimus ei anna oikeutta, on tuomittava virkavallan anastuksesta siten kuin rikoslain

(39/1889) 16 luvun 9 §:ssä säädetään.

Rekisteröintejä suorittavaa henkilöä pidetään rikoslain 2 luvun 12 §:n mukaisena virkamiehenä.

Rangaistus 12 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan.

16 §

Tarkemmat säännökset ja ohjeet

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Asianomainen ministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä ja ohjeita eri sopimusrekisteröijien rekisteröintipalvelujen laajuudesta, sopimusrekisteröijän yleisistä edellytyksistä, rekisteröintejä suorittavan henkilön pätevyysvaatimuksista sekä muista rekisteröintitoiminnan järjestämisen yksityiskohdista.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tällä lailla kumotaan ajoneuvojen rekisteröinnistä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun asetuksen (1598/1995) 8 luku.

18 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty suorarekisteröintiluvat ovat sellaisinaan voimassa 1 päivään tammikuuta 2002, jollei jäljempänä toisin säädetä. Luvanhaltijaan ja suorarekisteröinteihin sovelletaan 17 §:n 3 momentilla kumotun luvun säännöksiä.

Suorarekisteröintiluvan haltijan oikeudet tietojen saantiin tieliikenteen tietojärjestelmästä ja tietojen tallentamiseen tietojärjestelmään määräytyvät tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain (819/1989) säännösten mukaisesti.

Jos suorarekisteröintiluvan haltija tekee Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tämän lain 3 §:ssä tarkoitetun sopimuksen rekisteröintitehtävien hoitamisesta, hänen lupansa lakkaa olemasta voimassa, kun sopimus tulee voimaan.

Laki

tieliikennelain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 84 §, sellaisena kuin se on laeissa 818/1989, 989/1992 ja 1594/1995, seuraavasti:

84 §

Ajoneuvon hyväksyminen liikenteeseen ja rekisteröinti

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen kytkettäväksi soveltuvan hinattavan ajoneuvon käyttö liikenteessä on kielletty, jollei sitä ole katsastettu ja asianmukaisesti ilmoitettu rekisteröitäväksi. Asetuksella voidaan säätää poikkeuksia katsastus- ja rekisteröintivelvollisuudesta.

Ajoneuvon maahantuoja ja valmistaja sekä omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan rekisteritiedot ja niissä tapahtuneet muutokset ajoneuvorekisteriin siten kuin asetuksella säädetään, jollei muutos koske rekisteristä poistettua ajoneuvoa.

Ajoneuvojen katsastuksesta ja rekisteröinnistä säädetään tarkemmin asetuksella. Asetuksella säädetään myös ajoneuvojen rekisteröinnistä maasta vientiä ja autokiinnitystä varten, ajoneuvojen käyttämisestä liikenteessä koenumero- ja siirtokilvin sekä muualla

rekisteröidyn ajoneuvon käyttämisestä Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa 84 §:n nojalla annetut säännökset jäävät edelleen

voimaan kunnes niistä toisin säädetään lukuun ottamatta ajoneuvojen rekisteröinnistä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun asetuksen (1598/1995) 8 lukua, josta säädetään erikseen.

Ennen tämä lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) nimike sekä 1 ja 2 § seuraavasti:

Laki

Ajoneuvohallintokeskuksesta

1 §

Tarkoitus

Ajoneuvohallintokeskuksen tarkoituksena on edistää liikenneturvallisuutta ja tieliikenteen tietopalvelua sekä vähentää ajoneuvojen aiheuttamia ympäristöhaittoja.

2 §

Tehtävät

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

- 1) pitää tieliikenteen tietojärjestelmää ja hoitaa siihen liittyviä tehtäviä;
- 2) vastata ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta ja hoitaa muita rekisteröintiin liittyviä tehtäviä;
- 3) vastata ajokorttien rekisteröinnistä;
- 4) vastata autokoulujen valvonnasta ja kuljettajantutkintotoiminnasta;
- 5) hoitaa ajoneuvojen tyyppikatsastusta ja EY-tyyppihyväksyntää koskevat asiat;
- 6) hoitaa ajoneuvojen katsastuslupiin liittyviä tehtäviä;
- 7) hoitaa ajoneuvojen katsastushenkilöstön

lisäkoulutukseen ja kokeisiin liittyviä tehtäviä;

8) hoitaa ajoneuvojen katsastukseen liittyviä muita tehtäviä;

9) hoitaa liikennetarvikkeiden kauppaa sekä asennus- ja korjaustoimintaan liittyviä lupa- ja valvontatehtäviä;

10) hoitaa vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä;

11) hoitaa autokiinnitystä koskevat asiat;

12) ratkaista sille erikseen säädetyt lupa-, poikkeuslupa- ja oikaisuvaatimusasiat;

13) hoitaa eräitä tieliikenteen verotusasioita; sekä

14) edistää liikenneturvallisuuden parantamiseen ja tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävää tutkimustoimintaa.

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on huolehtia myös niistä muista toimialaansa liittyvistä viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään, sekä suorittaa ne toimeksiannot, jotka asianomainen ministeriö sille antaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämä lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Mitä muualla säädetään Autorekisterikes-

kuksen ajoneuvohallinnon yksiköstä, ajoneuvohallinnosta tai ajoneuvohallintokeskuksesta, koskee tämän lain tultua voimaan Ajoneuvohallintokeskusta.

Laki

tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tieliikenteen tietojärjestelmästä 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun lain (819/1989) 9 §:n 4 momentti ja 13 §:n 2 momentin 6 kohta,

sellaisina kuin ne ovat laissa 1595/1995,

muutetaan 9 §:n 5 momentti, 12 §:n 1 momentin 4 ja 7 kohta, 14 §:n 4 ja 5 kohta, 15 §:n 2 momentti sekä 16 §,

sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 5 momentti, 12 §:n 1 momentin 4 ja 7 kohta, 14 §:n 4 kohta, 15 §:n 2 momentti ja 16 § viimeksi mainitussa laissa sekä 14 §:n 5 kohta laissa 627/1997, sekä

lisätään 14 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa ja mainitussa laissa 1595/1995, uusi 6 kohta seuraavasti:

9 §

Oikeus tietojen saantiin ja tallettamiseen

Katsastuksen suorittaja ja ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annetun lain (/) 3 §:ssä mainittu sopimusrekisteröijä voivat siirtää teknisen käyttöyhteyden avulla tieliikenteen tietojärjestelmään asianomaista tehtävää koskevia tietoja siten kuin Ajoneuvohallintokeskus määrää. Ajoneuvohallintokeskus voi sallia tietojen tallettamisen suoraan käyttäisest.

12 §

Tietojen luovutus ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa:

4) katsastuksen suorittajalle ja sopimusrekisteröijälle tietoja asianomaisen tehtävän hoitamista varten;

7) ajoneuvon rekisteritunnuksen perusteella kaupparekisteriin merkitylle ajoneuvokaupaa harjoittavalle yritykselle ajoneuvokaupan ja -huollon yhteydessä muita tietoja kuin henkilötietoja;

14 §

*Tietojen luovutus
ajoneuvoverotusrekisteristä*

Ajoneuvoverotusrekisteristä voidaan luovuttaa:

4) ulosottoviranomaisille ulosottotehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja;

5) verohallinnon viranomaisille tietoja verotustehtäviä ja verojen perintään liittyviä asioita varten; sekä

6) tietoja sopimusrekisteröijälle sopimuksen mukaan kuuluvien rekisteröintitehtävien hoitamista varten.

15 §

Tietojen luovutus autokiinnitysrekisteristä

Autokiinnitysrekisteristä ei saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla luokun ottamatta sopimusrekisteröijän sopimuksenmukaisissa rekisteröintitehtävissä ja rahoituslaitoksen luoton myöntämistä varten tarvitsemia tietoja.

16 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietojen luovuttamisen kieltäminen eräissä tapauksissa

Henkilön oikeudesta kieltää henkilötietojensa käsittely suoramainontaa, puhelinmyyntiä ja muuta suoramarkkinointia, markkina- ja mielipidetutkimusta sekä henkilömatrikkelia ja sukututkimusta varten säädetään erikseen. Sen lisäksi henkilöllä on oikeus kieltää osoitetietojensa luovuttaminen puhelimitse muuhun kuin viranomaisen, liikennevakuutuskeskuksen, liikennevakuutusyhtiön, katsastuksen suorittajan tai sopimusrekisteröijän käyttöön.

Jos henkilöllä on perusteltua syytä epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvalli-

suuden tulevan uhatuksi, Ajoneuvohallintokeskus voi kirjallisesta pyynnöstä päättää, ettei häntä koskevia henkilötietoja saa luovuttaa tieliikenteen tietojärjestelmästä muille kuin viranomaisille, liikennevakuutuskeskuskelle, liikennevakuutusyhtiölle, katsastuksen suorittajalle, sopimusrekisteröijälle ja kuljetajantutkimuksen vastaanottajalle. Tämä päätös voi ensimmäisen kerran olla voimassa enintään kaksi vuotta. Rajoituksen voimassaoloa voidaan jatkaa yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 1998
